

ABA-foreningens landsmøde Naturværkstedet, Esbjerg, 9.-11. juni 2006

Fagligt program: Oversigt

LØRDAG D. 10. JUNI

Kl. 10.00-11.30 Akademisk orienterede oplæg

Autisme og autismeteorier

v/ Cecilia Brynskov

Forskellige ABA-metoder: Discrete Trial Training og træning i naturlige omgivelser

v/ Joi Bay

Kl. 13.00-14.30 Eksempler på ABA-programmer

Ultra-tidlig diagnosticering og indsats

v/ Elisa Nicolato og Britta Løntoft

At lære børn at kommunikere ved brug af 'script'

v/ Linda Lundgaard Andersen

Læsning og skrivning – det regulære ABA-program og det alternative ABA-program

v/ Joi Bay

Kl. 15.00-17.00 Handicappolitisk arbejde og pressekontakt

Paneldebat: Erfaringer med handicappolitisk arbejde som ABA-lokalforening og -landsforening

v/ Pernille Schyum Poulsen, *medlem af kontaktudvalget i Københavns Kommune,*

Marianne Bugge og Jacob Krabbe Pedersen, *ABA-foreningen i Århus,*

Martin Brynskov, *sekretær i Landsforeningen Autisme, Kredsforening Århus, medlem af Regionsrådet Midtjylland og suppleant til Hovedbestyrelsen i Landsforeningen Autisme,*

Katrine Lotz, *ABA-foreningen i Københavns Amt*

Brug af presse og personlig kontakt til politikere som led i handicappolitisk arbejde

v/ Merete og Henning Just

Fagligt program: Beskrivelser af oplæg

LØRDAG D. 10. JUNI

Kl. 10.00-11.30 Akademisk orienterede oplæg

Autisme og autismeteorer

v/ forælder Cecilia Brynskov

Formålet med dette oplæg er at give en letforståelig introduktion til den forskningsbaserede viden om autisme og til de teorier, der i dag findes om autisme.

Jeg vil starte med at gennemgå diagnosekriterierne og beskrive den enorme forskellighed, der findes mellem børn med autisme, dels inden for kliniske karakteristika, dels inden for intelligens, sprog og personlighed samt rækken af sidehandicaps. Dernæst vil jeg gennemgå nogle af de vigtigste fund, der er gjort inden for den genetiske forskning og inden for neurologien, dels ved tvillinge- og familieundersøgelser, dels ved hjerneskanningsundersøgelser.

Jeg vil herefter give en præsentation af de autismeteorer, der er fremsat på baggrund af de forskningsmæssige fund. Jeg vil først gennemgå de klassiske kognitive teorier: Theory of Mind, Executive Function og Central Coherence, og dernæst vil jeg omtale tre nyere teorier: Teorien om den ekstremt mandige hjerne, teorien om under-konnektivitet og teorien om spejlneuroner.

Det vil være en central pointe i oplægget, at det er nødvendigt at forholde sig kritisk til autismeteorerne og til det homogene indtryk, de fejlagtigt kan komme til at give af børn med autisme.

Forskellige ABA-metoder: Discrete Trial Training og træning i naturlige omgivelser

v/ forælder Joi Bay

Denne workshop vil give en introduktion til de mest dominerende ABA-traditioner inden for autismebehandling. En ABA-tradition er en bestemt adfærdsanalytisk pædagogisk praksis, som bygger på en særlig autismeforståelse og benytter bestemte teknikker og pædagogiske arrangementer. Der introduceres 5 forskellige ABA-metoder, som er udviklet på baggrund af forskningsmæssige og eksperimentelle resultater.

Formålet er at styrke vores viden som forældre om de forskellige pædagogiske praksisser, som ABA rummer. Mange kender kun til dele af disse teknikker – som oftest dem, som ens eget barn anvender i sit ABA-program. Men der er i virkeligheden tale om en mangfoldighed af ABA-metoder, som kan benyttes alt afhængigt af barnets funktionsniveau og de læringsmål, som er opstillet. Jo større et kendskab vi har til de mulige metoder, jo mere kyndigt kan vi bidrage til at tilrettelægge det mest effektive læringsprogram for vores børn.

Kl. 13.00-14.30 Eksempler på ABA-programmer

Ultra-tidlig diagnosticering og indsats

v/ forælder Elisa Nicolato og træningsleder Britta Løntoft

For et år siden, kort før Silivas 2 års fødselsdag, påbegyndte vi et selvorganiseret, institutionsbaseret ABA-interventionsprogram for hende. Silvia var dengang ekstremt forsinket på

samtlig udviklingsområder. Fx kunne hun stadig ikke gå, og hun havde intet som helst sprog, hverken impressivt eller ekspressivt.

I vores oplæg vil vi – udover at prale lidt med hendes fremskridt – beskrive omstændighederne omkring hendes tidlige diagnosticering og give en præsentation af såvel den praktiske implementering af indsatsen som selve indholdet i indsatsen. Vi vil især fokusere på de problemer, vi er stødt på undervejs, og på, hvordan vi har forsøgt at tilpasse indsatsen til Silivas, sådan at der tages højde for hendes unge alder og funktionsniveau.

At lære børn at kommunikere ved brug af 'script'

v/ forælder Linda Lundgaard Andersen

I de fleste ABA-programmer rettes en væsentligt arbejdsindsats mod at styrke barnets samspil, kommunikation og leg med andre børn og voksne. Det er i mange tilfælde et langstrakt arbejde, som bedst lykkes, hvis det bygges systematisk op og funderes på et grundigt kendskab både til barnets funktionsniveau og til de forskellige ABA-teknikker, som bedst kan facilitere den ønskede læring.

Denne workshop introducerer, hvordan man kan anvende 'script' og 'scriptfading' til at indlære og styrke børns kommunikation og samspil.

Et 'script' er et lydspor (dvs. bånd eller cd) eller et skrevet ord eller en sætning, som sætter børn med autisme i stand til at starte en kommunikation eller et samspil. Ved at anvende 'scripts' skabes en forudsigelig og meningsfuld struktur om barnet og de voksne, som er velegnet for børn med autisme til at lære at kommunikere. I workshoppen gennemgås og gives eksempler på forskellige typer af 'scripts', hvilke forudsætninger som skal være til stede for at anvende 'scripts', hvordan man kan anvende 'scripts' i forskellige læringssammenhænge, samt hvordan vi kan observere, evaluere og dataregistrere træning og udvikling.

Litteratur:

Lynn E. McClannahan & Patricia J. Krantz. 2005. *Teaching Conversation to Children with Autism. Scripts and Script Fading*. Woodbine House.

Læsning og skrivning – det regulære ABA-program og det alternative ABA-program

v/ forælder Joi Bay

I ABA-behandling lærer børn at læse og skrive gennem The Reading & Writing Program, som er et særligt adfærdsanalytisk undervisningsprogram til indlæring af læsning og skrivning til børn med autisme og andre udviklingsproblemer. I Læse- & Skrive-programmet lærer barnet i første omgang at matche og diskriminere mellem bogstaver, siden mellem ordbilleder, hvorefter barnet sideløbende lærer at "læse" og "skrive" vha. sådanne ordbilleder. I de mere avancerede faser af Læse- & Skrive-systemet lærer barnet at skrive og læse baseret på kombinationer af bogstaver til ord. På længere sigt er det målet at sætte barnet i stand til både at læse (dvs. læsning udelukkende vha. indre sprog) og skrive (fx. vha. en computer) på samme måde – om end ikke på samme niveau – som normaltudviklede børn. Det er dog ikke alle børn fra Læse- & Skrive-programmet, der når så langt i udviklingen af deres læse- og skrivefærdigheder. Dette afhænger af deres kognitive potentialer og funktionsniveau. Derfor findes der også et alternativt læse- og skriveprogram udviklet til børn, som ikke har et funktionelt talesprog.

I denne workshop introduceres til skrive- og læsetræning i ABA med video-eksempler fra forskellige former for læse- og skriveprogrammer.

Litteratur:

- Nina Watthen-Lovaas & Erik Ernst Lovaas, 2003. Lesing og skrivning. Kapitel 26. *Opplæring av mennesker med forsinket udvikling*. Grundleggende prinsipper og programmer. O. Ivar Lovaas. Gyldendal Akademisk
- Patricia Logan Oelwein, 1995. *Teaching Reading to Children with Down Syndrome*. Bethesda, MD. Woodbine House.

Kl. 15.00-17.00 Handicappolitisk arbejde og pressekontakt

ABAforeningen har efterhånden oparbejdet en hel del erfaringer med både landspolitisk og lokalpolitisk arbejde. Det har vist sig at være en helt afgørende forudsætning for at skabe de bevillingsmæssige forudsætninger, at vi som forældre ikke blot er vidende om det forskningsmæssige og pædagogiske grundlag for ABA, men også er dygtige og vedholdende i vores kontakter og samarbejder med forvaltninger, pædagogiske konsulenter og politikere. Samtidig har vi i stigende grad måttet orientere os i forhold til andre handicappolitiske organisationer og være meget opmærksomme på, hvordan vi kan fremstille og forstå ABA set i forhold til andre grupper med handicap.

I denne session om handicappolitisk arbejde og pressekontakt er der ikke sideløbende oplæg, men derimod to dele, som alle kan deltage i. Først er der en paneldebat, som sætter fokus på de erfaringer og strategier, som de forskellige lokale afdelinger har udviklet og erfaret gennem deres arbejde. Formålet er at få indsigt i de forskelle og ligheder, der måtte tegne sig, når vi forsøger at samle feltet omkring, hvordan vi på bedst mulig vis kan arbejde for at få ABA-behandling indført som en del af det offentlige behandlingstilbud.

Dernæst er der et oplæg, som sætter fokus på pressekontakt og politikerkontakt, som ofte er en afgørende forudsætning for bevillinger til ABA behandling.

Paneldebat: Erfaringer med handicappolitisk arbejde som ABA-lokalforening og -landsforening

Paneloplæg fra følgende:

- Pernille Schyum Poulsen, forælder, medlem af kontaktudvalget i Københavns Kommune
- Marianne Bugge og Jacob Krabbe Pedersen, forældre, ABA-foreningen i Århus
- Martin Brynskov, forælder, sekretær i Landsforeningen Autisme, Kredsforening Århus, medlem af Regionsrådet Midtjylland og suppleant til Hovedbestyrelsen i Landsforeningen Autisme,
- Katrine Lotz, forælder, ABA-foreningen i Københavns Amt

Brug af presse og personlig kontakt til politikere som led i handicappolitisk arbejde v/ forældre og journalister Merete og Henning Just

At ønske sig et ABA-tilbud til sit barn med autisme kræver meget mere end blot en beslutning i familien, og for mange af os har det krævet kræfter, overskud og energi, som vi slet ikke anede, at vi havde.

Gennem de seneste fire år er det lykkedes os at få tre bevillinger (en førskole- og to skole-) til ni-årige Amalie alene ved at skabe politiske kontakter og lobbyisme – og uden på noget tidspunkt at inddrage pressen. Det har vores job som journalister været en hæmsko for. Det kræver udholdenhed, overblik, vilje til at holde sig til sin egen strategi – og også, at man er i stand til at trække sig tilbage og slikke sårene, når skuffelsen svider allermost.

Hvornår bør ABA bringes i mediernes søgelys? Og hvilke overvejelser bør der gå forud, hvis man vælger at henvende sig til en journalist? Hvilke faldgruber skal vi forsøge at styre uden om – og hvordan undgår vi at drukne i informationsstrømmen fem minutter før og fem minutter efter kommunalreformen, som får alle handicapgrupper til at bekymre sig for fremtiden?

Vi vil som journalister kigge nærmere på, hvordan ABA hidtil har været vist i medierne – fortrinsvis aviser og blade. Samtidig kommer vi som ABA-forældre ind på, hvor godt den positive markedsføring kan harmonere med kontakten til politikerne. Det er ikke ligegyldigt, hvilken fremtoning vi selv har. Og det er heller ikke uden betydning, at vi husker at pleje kontakterne, når det går rigtig godt med vores børn.

Ambitionen er at få åbnet debatten om, hvordan alle medlemmer af ABA-foreningen kan være med til at sikre – og have medansvar for – at mange flere, der gerne vil, fremover også kan få ABA til deres børn med autisme.